

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/1/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112220116
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2112220116.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Zlatice Javorovej a Mgr. Jozefa Mačeja v právnej veci starostlivosti o maloletú: V. R., nar. X. U. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa otca: G. R., nar. XX. P. XXXX, bytom P. B. XXX a matky: W. V., nar. XX. W. XXXX, bytom V. XX, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 20. mája 2013 č. k. 20P/343/2012-70, 2112220116, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že návrh matky na zvýšenie výživného z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 20P/373/2001 z 5. marca 2012 v časti o výživnom na maloletú V. R. tak, že s účinnosťou od 1. júna 2013 zvýšil otcovi vyživovaciú povinnosť na maloletú zo sumy 100 eur na sumu 120 eur mesačne, ktoré zvýšené výživné uložil otcovi povinnosť uhrádzať vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky; konanie ohľadom úpravy styku s maloletou zastavil. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil právne ustanovením § 78 ods. 1 ZR (z. č. 36/2005 Z.z. zákona o rodine) a vecne tým, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že od ostatnej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane otca, matky aj maloletej. U matky došlo k zvýšeniu príjmu zo sumy 280 eur na 403 eur za rok 2012, v období od 1.1.2013 do 1.4.2013 na sumu 425 eur. Otcovi poklesol príjem o 400 eur a to od 1.5.2013, kedy zanechal živnosť a pracuje u firmy LauTech s.r.o.. U maloletej V. došlo k zvýšeniu výdavkov v súvislosti s cestovným do školy a doučovaním anglického jazyka. Vzhľadom na túto zmenu pomerov a s ohľadom na uplynutie krátkej doby od ostatnej úpravy považoval súd prvého stupňa za primerané zvýšenie o 20 eur mesačne a to s účinnosťou od 1. júna 2013 (teda až 11 dní po vyhlásení rozsudku súdu prvého stupňa).

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol a to z dôvodu, že mu nie je zrejmé k akej sume výživného sa dopracuje, keď matka bude podávať návrh každých 6 mesiacov a súd jej vždy pridá aspoň 20 eur. Dodal, že návrh matky je založený na klamstve, čím je i zlým príkladom pre svoje deti. Poukázal na to, že dcéry trávajú u neho každý druhý víkend, bráva ich na rôzne akcie a výlety a kupuje im i drahšie veci nad rámec výživného, k čomu ich vedie matka tvrdiac, že ak niečo chcú nech si vybaví u otca, aby im to kúpil. Dôvodil, že na podnikateľskom kontokorentnom účte má dlh vo výške 3.750 eur a taktiež má i dlh z podnikania

za nezaplatené náhradné diely 1.861,98 eur, dlhy musí do konca roka splatiť. Dodal, že nie je v jeho schopnostiach, možnostiach a majetkových pomeroch platiť zvýšené výživné.

K odvolaniu otca sa vyjadril i kolízny opatrovník maloletej, ktorý navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

K odvolaniu otca sa taktiež vyjadrila i matka maloletej, ktorá navrhla rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť. Uviedla, že nie je pravdivým tvrdenie otca v odvolaní, že by podávala každých 6 mesiacov návrh na zvýšenie výživného. K zvýšeniu výživného došlo po 15 mesiacoch. Poukázala na svoj mesačný príjem, ktorý je nižší ako sa uvádza v napadnutom rozhodnutí, keďže v rozhodnutí uvádzaný príjem zohľadňuje i jej odmeny, ktoré sú však výnimočné. Dodala, že drahšie veci kupoval otec ako dar, napr. notebook na Vianoce v roku 2011, keď však ešte boli manželia a kúpali ich zo spoločných prostriedkov, korčule na ľad na Vianoce v roku 2012, dotykový telefón ako odmenu za vysvedčenie v školskom roku 2011/2012. Taktiež uviedla, že nehnuteľnosť otec účelovo previedol darovacou zmluvou na svojho brata, pričom ona sa snaží pracovať, nevytvárať dlhy, ale otec detí je nezodpovedný a stále si vytvára nové dlhy.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba, účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť (§ 220 O.s.p.).

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 20P/343/2012 je zvýšenie výživného. Predmetom tohto odvolacieho konania je posúdenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo otcovi zvýšené výživné o 20 eur mesačne.

Odvolací súd po doplnení dokazovania výsluchom účastníkov a oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to výdavkami na maloletú, potvrdením o príjme oboch rodičov dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa nemožno považovať za správny a odvolaniu otca treba priznať úspech.

Predovšetkým je nutné uviesť, že súd prvého stupňa v prejednávanej veci síce zistil skutkový stav v miere potrebnej pre jeho rozhodnutie (napriek potrebe doplnenia dokazovania odvolacím súdom, ktorý rozhoduje vždy a s určitým časovým odstupom po rozhodnutí súdu prvého stupňa) avšak vec neposúdil správne po právnej stránke, keďže za neopodstatnený a výsledkami vykonaného dokazovania za nepreukázaný treba považovať záver súdu prvého stupňa podľa ktorého zvýšenie výživného je dôvodným v dôsledku zmeny pomerov.

Podľa § 78 ods. 1 a 3 ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh (1). Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (3).

Podľa § 62 ods. 2 veta prvá ZR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, podľa ods. 4 vety prvej tohto ustanovenia pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a napokon podľa ods. 5 výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 77 ods. 1 veta druhá a tretia ZR právo na výživné (teda i na jeho zvýšenie, resp. zníženie, či možno žiadať zrušenie povinnosti platiť výživné celkom) možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa potom možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Z vyššie citovaných ustanovení celkom jednoznačne vyplýva, že podkladom pre úvahy o zmene rozhodnutia o výživnom je vždy zmena pomerov, ktorou je podľa záverov ustálenej rozhodovacej praxe (judikatúry) súdov v tzv. rodinných veciach zásadne len podstatná zmena okolností rozhodujúcich

pre určenie výživného v čase nového rozhodovania (o potenciálnej zmene) oproti času pôvodného rozhodovania (teda času rozhodovania pôvodným, ostatným - v novom konaní sa však majúci zmeniť rozhodnutím), pričom okolnosťami z tohto pohľadu rozhodujúcimi sú na jednej strane odôvodnené potreby výživou oprávnených osôb a na strane druhej možnosti a schopnosti výživou povinných, teda spravidla zárodkové, sociálne a iné pomery oboch rodičov detí. K záveru o takejto zmene možno dospieť len objasnením okolností (kritérií) uvedených z hora v čase pôvodného (ostatného) rozhodovania a v čase rozhodovania o zmene, ich porovnaním a komplexným zhodnotením, pričom až po zachovaní takto opísaného postupu môže byť dostatočne podloženým aj záver o tom, či príslušné zmeny zakladajú dôvod pre zmenu skoršieho rozhodnutia o výživnom, ak áno, tak v akom smere, rozsahu a od ktorého času. Napokon vo vzťahu k určovaniu miery vyživovacej povinnosti toho ktorého rodiča platí, že povinnosť na platenie výživného sa výrokom súdneho rozhodnutia ukladá síce len rodičovi nemajúcemu dieťa v osobnej starostlivosti a ktorý je povinný práve takýto nedostatok vlastnej osobnej starostlivosti o dieťa vynahradzovať platením určeného výživného a u druhého rodiča sa miera jeho vyživovacej povinnosti s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu rieši len ako otázka predbežná. Pri riešení otázky miery vyživovacej povinnosti oboch rodičov potom nemožno opomínať ako zákonné ustanovenia absolútnej priority výživného na deti pred inými výdavkami ich rodičov, tak i potrebu skúmania reálnych možností a schopností oboch rodičov dieťaťa, nielen vo vzťahu k tomuto pravidlu, ale tiež vo vzťahu k okolnosti reálneho využitia potenciálu svojich schopností a možností výživou povinným rodičom.

Po doplnení dokazovania odvolacím súdom nebolo preukázané, že by došlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného hoc i len o 20 eur mesačne. Nie je sporu o tom, že potreby maloletej vzrástli a to zmenou základnej školy (Dobrá Voda - Trnava) a nutnosťou denného cestovania (výdavky na cestovné lístky) a čiastočne i zvýšením veku maloletej. Zmena pomerov nastala i na strane výživou povinného otca, ktorého príjem klesol zo sumy 1.000 eur na sumu 522 eur, teda o 478 eur, pričom nebolo v konaní preukázané, že by sa otec vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Otec ukončenie živnosti odôvodnil relevantným dôvodom - „krachom firmy“, keď sa ale okamžite po ukončení resp. pozastavení živnosti zamestnal v Lautech s.r.o. Topoľčianky, kde dosahuje priemerný mesačný príjem 522 eur. Ani prevod domovej nehnuteľnosti nemožno posúdiť ako vzdanie sa majetkového prospechu, keď táto nehnuteľnosť mu naďalej slúži na bývanie (vzhľadom na vecné bremeno - právo doživotného bývania) avšak s tým, že už nemusí platiť za plyn 200 eur mesačne (platí nový vlastník - brat otca), keď toto zo súčasného príjmu po zaplatení výživného na 3 deti (V. 100 eur, Y. 46 eur a Q. min. 100 eur) už nebol schopný platiť a hrozilo by, že v dôsledku dlhov na energiách by o nehnuteľnosť prišiel (exekúcia).

Za vyššie opísanej situácie tak základom pre úvahy o primeranom výživnom (majúcom sa maloletej platiť zo strany jej otca) musela byť výška príjmu dosahovaného otcom u jeho súčasného zamestnávateľa t.j. 522 eur.

Jedným zo záverov ustálenej rozhodovacej praxe (judikatúry) tunajšieho súdu vo veciach výživného - od ktorého ani v tejto veci nevznikol dôvod ustupovať - je to, že u výživou povinného rodiča s príjmom zo zamestnania alebo s príjmami takýto príjem nahradzujúcimi možno na plnenie všetkých vyživovacích povinností počítať s percentuálnym výsekom v rozsahu 20 až 25 % (čiže jednej pätiny až jednej štvrtiny) z čistého príjmu tu spomínaného rodiča (v tejto súv. por. napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave z 23. februára 2010 č. k. 10Co/315/2009-134, vydaný vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 8C/154/2009).

Takéto rozpätie ohraničovali sumy 104,40 eur (20% z 522 eur ako obrazná dolná hranica primeraného výživného) a 130,50 eur (25% z rovnakej sumy ako obrazná horná hranica). So zreteľom k tomu, že otec má až 3 vyživovacie povinnosti (V., Q., Y.) nie je už možné zvýšenie výživného.

Vedený takýmito úvahami preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh matky na zvýšenie výživného ako nedôvodný zamietol.

O trovách tohto (prvostupňového i odvolacieho) konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov tohto konania, pretože šlo o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.